

Javaslat
a „Fehértó Sándorfalva közigazgatási területére eső része”
települési és tájegységi értéktárba történő felvételéhez

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:
Sándorfalvi Kulturális Központ
2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:
Név: Gajdosné Pataki Zsuzsanna
Levelezési cím: 6762 Sándorfalva, Szabadság tér 6.
Telefonszám: 06 (62) 251-291
E-mail cím: sfalvakultura@gmail.com

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése: **Fehértó Sándorfalva közigazgatási területére eső része**
2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

o agrár- és élelmiszergazdaság	o egészség és életmód	o épített környezet
o ipari és műszaki megoldások	o kulturális örökség	o sport
☒ természeti környezet	o turizmus	
3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye: **Sándorfalva Város közigazgatási területe**
4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik
 települési   o tájegységi   o megyei   o külföldi magyarság
5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

A Pusztaszeri Tájvédelmi körzet egyik legismertebb része a *Fehér-tó*. A táj természeti értékeire, páratlan madárvilágára Beretzky Péter szegedi orvos hívta fel a figyelmet. Kutatásainak eredményeként 1939-ben védetté nyilvánították a szegedi Fehér-tó vízjárta 350 holdas szikes pusztáját. Ebben az időben kezdték meg a ma is létező halastórendszer kiépítését.

Az átalakult tó ma is igen gazdag madárvilágnak ad otthont. Eddig a tavon és környékén 280 madárfajt figyeltek meg. A régi szikes mocsarak nyújtotta táplálkozási és pihenési lehetőségeket pótolják az időszakosan leengedett

halastavak iszapos medrei. Az iszapban maradt vízi rovarok, kételtűek, halak bőséges táplálékot nyújtanak a parti és gázló madaraknak.

A legnagyobb nyüzsgés tavaszi és őszi vonuláskor figyelhető meg. Évről évre megjelennek itt a sziki fészkelő közösség tagjai, a bóbicek (*Vanellus vanellus*), a gulipánok (*Recurvirostra avocetta*), gólyatöcsök (*Himantopus himantopus*), cankók, pólingok és parti madarak. Tavasszal, ha üres tómedret találnak, közülük sokan költéssel is próbálkoznak, hiszen ezek a mesterséges élőhelyek az egykori kopár szikes tóparthoz hasonlítanak. A tőegységeket szegélyező nádasokban a nádi énekesek közül leggyakrabban a cserregő (*Acrocephalus scirpaceus*) és foltos nádiposzáta (*A. schoenobaenus*) és a nádirigó (*Acrocephalus arundinaceus*) hangját hallhatjuk, de szép számban költ itt a kékbegy (*Luscinia svecica*) is. A vizek fölé hajló fűzfaágakra építi művészi fészket a függő cinege. A nagy kiterjedésű nádasokban gémtelepek is kialakulnak. Jelentős állományait találjuk itt a kis- és nagykócsagnak (*Egretta alba*), kanalas gémnak (*Platalea leucorodia*), vörösgémnek (*Ardea purpurea*), és a bakcsónak (*Nycticorax nycticorax*). De fészkel a törpegém (*Ixobrychus minutus*) és a bölömbika (*Botaurus stellaris*) is a nádasokban.

A mélyebb vizű halastavak nagy kiterjedésű nyílt vízfelülete fontos pihenő és táplálkozó helye a hazánkon átvonuló vadlibák (nagyilik, vetési- és nyári lúd) és récék tömegeinek. A récék és libák nem csak vonulási időben gazdagítják a tó madárvilágát, hanem fészkelnek is itt. A nyári lúd (*Anser anser*), a kanalas réce (*Anas clypeata*) és a barátréce (*Aythya ferina*) a guvattal (*Rallus aquaticus*) és a vízityűkkel (*Gallinula chloropus*) osztozik a zavartalan nádasok és gyékényesek biztonságában.

A tőrendszer nyugati partján a Beretz Péter kilátóból távcsővel megfigyelhető a XI. tőegység közepén fekvő Korom-szigeten levő sirálytelep zsibongó élete. Több ezres dankasirály (*Larus ridibundus*) és nagy számú kűszvágó csér (*Sterna hirundo*) mellett állandó fészkelő itt a szerecsensirály (*Larus melanocephalus*), melynek hazai állománya alig éri el a 200 párt. Az igazi madártömegek a nyár végén, az ősz beköszöntével térnek vissza a tavakra. A libák és kacsák tízezres csapataihoz október közepétől a daruk (*Grus grus*) is csatlakoznak. Ez a félénk madár ma már nem költ hazánkban, csak őszi és tavaszi vonulása során tölt hosszabb-rövidebb időt nálunk. A darvak előszeretettel látogatják a tájvédelmi körzet déli szántóit, ahol elhullajtott kukoricaszemeket, rovarokat keresgélnek a tarlókon. Éjszakára a Fehér-tó nagy kiterjedésű, iszapos leeresztett tómedreire szállnak.

A sándorfalvi út mellől október végétől esti szürkületkor bárki gyönyörködhet a darucapatok behúzásában.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett
A csodálatos madárvilág legdominánsabb természeti értékünk.
7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája
(bibliográfia, honlapok, multimédiás források)
<http://www.sandorfalva.hu>
<http://www.sulinet.hu>
8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:
<http://www.vendegvaro-sandorfalva.hu>

<http://www.sandorfalva.hu>

III. MELLÉKLETEK

